

**Απάντηση στις αιτιάσεις του επιτίμου
Προέδρου της Ν.Δ κ. Κ. Μητσοτάκη περί "πλαστών" στοιχείων των
Προϋπολογισμών (συνέντευξη τύπου 16.12.1997)**

1. Αναφέρεται ότι από το 1980 μέχρι σήμερα τα συνολικά ετήσια ελλείμματα των προϋπολογισμών ήταν 23,3 τρισ. δραχμές ενώ το δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 38,8 τρισ. δραχμές. Η διαφορά των 15,5 τρισ. δραχμών είναι "αφανές" έλλειμμα "το οποίο μπήκε στο δημόσιο χρέος από το παράθυρο".

Απάντηση : Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ (Economic Outlook, Ιούνιος και Δεκέμβριος 1997) το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ το 1980 ήταν 23%. Στο τέλος του 1997 εκτιμάται σε 109,9%. (Παρεπιπτόντως, η μεγαλύτερη αύξηση ήταν την περίοδο 1989-1993, όταν το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ανέβηκε από 66,5% του ΑΕΠ στο 112%). Παράλληλα, την ίδια περίοδο (1980-1997) το άθροισμα των ετήσιων ελλειμμάτων της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέρχεται σε 175,3% . Επομένως έχει συμβεί ακριβώς το αντίθετο απ' ότι υποστηρίζεται: Το άθροισμα των ετήσιων ελλειμμάτων ξεπερνά κατά πολύ την αύξηση του χρέους. Το λάθος του κ. Μητσοτάκη οφείλεται πρώτον στο ότι τα στοιχεία του αναφέρονται σε απόλυτους αριθμούς και όχι σε ποσοστά του ΑΕΠ όπως είναι ορθό να γίνεται σε οικονομίες που ο πληθωρισμός και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ είναι μεγαλύτεροι του μηδενός, και δεύτερον ότι προφανώς δεν χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από έγκυρες πηγές.

2. Αναφέρεται ότι το "χάρισμα" των χρεών στους συνεταιρισμούς (150 δισ. δρχ. το 1997), και οι καταπτώσεις εγγυήσεων (220 δισ το 1996) πέρασαν στο χρέος αλλά όχι στο έλλειμμα.

Απάντηση : α) Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί χρωστούν στην Αγροτική Τράπεζα. Όταν το δημόσιο αγοράζει μετοχές μιας τράπεζας ή γενικά μιας επιχείρησης που είναι Ανώνυμη Εταιρεία (στην περίπτωση της Αγροτικής Τράπεζας το δημόσιο είναι ο μόνος μέτοχος) είτε με μετρητά είτε με ομόλογα προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή βάση της τράπεζας αυτής για να μπορέσει να εξυγιάνει το χαρτοφυλάκιό της, π.χ. με μερική διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων, η συναλλαγή αυτή, σύμφωνα με τις παραδοχές της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), δεν περνά στο έλλειμμα (αφού αποτελεί "χρηματοοικονομική συναλλαγή" -financial transaction - δηλαδή ανταλλαγή ενός περιουσιακού στοιχείου με ένα άλλο) αλλά μόνο στο χρέος. Αυτή η πρακτική ακολουθείται απ'όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Για παράδειγμα αναφέρεται η ανάληψη των χρεών της Treuhand από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας το 1995, η οποία αύξησε το Γερμανικό χρέος κατά 10% του ΑΕΠ, αλλά δεν επηρέασε το έλλειμμα.

β) Η πληρωμή από το δημόσιο καταπτώσεων εγγυήσεων φορέων που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση (π.χ ασφαλιστικών οργανισμών) δεν επιβαρύνει ούτε το χρέος ούτε το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης, αφού αποτελεί απλό συμψηφισμό (δηλαδή ένας φορέας της Γενικής Κυβέρνησης, η Κεντρική Κυβέρνηση, αναλαμβάνει να πληρώσει τα χρέη ενός άλλου φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, π.χ. ενός ασφαλιστικού οργανισμού). Όταν το δημόσιο πληρώνει εγγυήσεις δημοσίων επιχειρήσεων που έχουν καταπέσει, η πληρωμή αυτή επιβαρύνει το χρέος

της Γενικής Κυβέρνησης. Δεν επιβαρύνει το έλλειμμα όταν αντικρύζεται από ισόποση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του δημοσίου στις επιχειρήσεις αυτές.

Παρεπιπτόντως, όπως φαίνεται στη σελ. 188 του Προϋπολογισμού, τόσο οι παρασχεθείσες εγγυήσεις από το δημόσιο όσο και οι καταπτώσεις εγγυήσεων μειώθηκαν κατά το ήμισυ την περίοδο 1994-1997 σε σχέση με την περίοδο 1990-1993.

3. Αναφέρεται ότι το 1997, 108 δισ. δρχ με τον τίτλο "δαπάνες παρελθόντων ετών" δεν εμφανίστηκαν ποτέ στο έλλειμμα που υπολογίζεται για το Μάαστριχτ, και βάρυναν μόνο το χρέος.

Απάντηση : Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Eurostat, εναπόκειται στο κάθε κράτος-μέλος να επιλέξει αν, δαπάνες που δημοσιονομικά βαρύνουν έτη διαφορετικά από εκείνα κατά τα οποία οι αντίστοιχες πληρωμές πράγματι κατεβλήθησαν, θα καταγραφούν στο έτος καταβολής των πληρωμών ή στο έτος που δημιουργήθηκαν οι οφειλές.

Το "δεδικασμένο" για την Eurostat αποτέλεσε απόφαση δικαστηρίου της Ιρλανδίας που ανάγκασε το Ιρλανδικό δημόσιο να καταβάλλει αναδρομικά επιδόματα (retroactive payments) σε μία κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων. Στη χώρα μας, αποφάσεις δικαστηρίων που υποχρεώνουν το δημόσιο στην αναδρομική καταβολή επιδομάτων, προστίμων κλπ ανήκουν στην κατηγορία αυτή. Τα 108 δισ. δραχμές που αναφέρονται στη σελίδα 57 του Προϋπολογισμού του 1998 αποτελούν παρόμοια περίπτωση.

4. Αναφέρεται ότι το 1996, 355 δις. "υπό τον μυστηριώδη τίτλο διαφορά ταμειακής-δημοσιονομικής βάσης πέρασαν απ' ευθείας στο χρέος χωρίς να εμφανιστούν ποτέ στο έλλειμμα".

Απάντηση : Το έλλειμμα σε ταμειακή βάση αναφέρεται στην περίοδο 1η Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου ενός δεδομένου έτους. Το έλλειμμα σε δημοσιονομική βάση περιλαμβάνει παρατάσεις, όπως π.χ. στις εισροές από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επειδή όμως το δημόσιο χρέος ενός δεδομένου έτους είναι αυτό που καταγράφεται στις 31.12 του έτους αυτού, η μεταβολή του δημοσίου χρέους μεταξύ δύο διαδοχικών ετών προσεγγίζεται καλύτερα από το ταμειακό έλλειμμα (το οποίο συμπίπτει ημερολογιακά με τις ημερομηνίες μέτρησης του χρέους) και όχι από το δημοσιονομικό. Για το λόγο αυτό στον πίνακα 6.3 του Προϋπολογισμού εμφανίζεται η διαφορά αυτή.

5. Αναφέρεται ότι " γίνονται εν κρυπτώ ρυθμίσεις τόκων - δηλαδή αναβολές πληρωμών τόκων, που δεν εμφανίζονται ούτε στο έλλειμμα ούτε στο χρέος".

Απάντηση : Αποτελεί συνήθη διεθνή πρακτική η αναβολή πληρωμής τόκων. Τα ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου (zero - coupon bonds) αποτελούν την πλέον κλασσική περίπτωση. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Eurostat στο συγκεκριμένο θέμα (βλ. ανακοίνωση τύπου της Eurostat της 3ης Φεβρουαρίου 1997, παράγραφοι 1,2 και 8), οι τόκοι καταγράφονται στο έλλειμμα όταν λήγει το ομόλογο. Παλαιότερες δανειακές συμβάσεις μπορεί να προβλέπουν την αναβολή πληρωμής τόκων για μία δεδομένη χρονική περίοδο (δηλαδή να μετατρέπονται

ουσιαστικά σε ομόλογα με μηδενικό τοκομερίδιο) με αντάλλαγμα υψηλότερο τίμημα (δηλαδή υψηλότερο επιτόκιο από το αρχικό). Αυτό δεν αποτελεί "εν κρυπτώ" ρύθμιση, αλλά μία αμοιβαίως επωφελή σύμβαση μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.